

MÜZİK ÖĞRETMENİ ADAYLARININ ÇOKLU ZEKÂ PROFİLLERİNİN PİYANO VE BİREYSEL ÇALGI DERSİ BAŞARILARI VE BAZI DEĞİŞKENLER AÇISINDAN KARŞILAŞTIRILMASI

(Araştırma Makalesi)

Yüksel PİRĞON (*)

Öz

Bu çalışmada, Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin çoklu zekâ profilleri ile piyano ve bireysel çalgı ders başarıları; cinsiyet ve sınıf değişkenlerinin karşılaştırılması amaçlanmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak, Armstrong (1994) tarafından geliştirilmiş, 80 maddelik “Çoklu Zekâ Alanlarını Değerlendirme Ölçeği” kullanılmıştır. Ayrıca ilgili değişkenleri elde etmek için yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Ölçek 106 öğrenciye uygulanmıştır, elde edilen verilerin normal dağılıp dağılmadığını anlamak için Kolmogorov Smirnov testi uygulanmış, çıkan sonuçlar neticesinde veriler normal dağıldığı için çoklu grupların karşılaştırılmasında parametrik testlerden ANOVA, ikili grupların karşılaştırılmasında ise Independent Sample-T testi kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre; kız öğrencilerin, sözel, görsel, müziksel, bedensel, benlik ve doğa zekâsı profillerinin erkek öğrencilere göre daha gelişmiş olduğu; sınıf düzeyi değişkenine göre ise zekâ profilleri arasında hiç bir fark bulunmadığı ortaya çıkmıştır. Ortaya çıkan diğer önemli sonuçlardan bazıları; bireysel çalgı ders notları 60-74 arası olan öğrencilerin sözel zekâ profillerinin, 50-59 arası olan öğrencilerin göre daha gelişmiş olduğu; piyano ders notları 0-49 arası notları olan öğrencilerin görsel zekâ profillerinin, 50-74 arası notları olan öğrencilerin görsel zekâ profillerine göre daha gelişmiş olduğu şeklindedir.

Anahtar Kelimeler: Çoklu Zekâ Kuramı, Müzik Eğitimi, Piyano, Bireysel Çalgı, Cinsiyet, Sınıf.

*) Doç. Dr., Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Müzik Bölümü Müzik Bilimleri Anasanat Dalı
(e-posta: yuksepirgon@sdu.edu.tr) ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-6773-2930>

Comparison of Multiple Intelligence Profiles of Music Teacher Candidates with Piano and Main Instrument Successes and Some Variables

Abstract

In this study, students of Necmettin Erbakan University Ahmet Keleşoğlu Faculty of Education Department of Fine Arts Education Department of Music Education had multiple intelligence profiles and piano and main instrument successes; gender and class variables were aimed to be compared. In the study, 80-item "Multiple Intelligence Assessment Scale" of developed by Armstrong (1994) was used as data collection tool. In addition, a structured interview form was prepared to obtain the relevant variables. The scale was applied to 106 students, and the Kolmogorov Smirnov test was applied to determine whether the data were normally. According to the results as the data were normally, ANOVA was used in comparison of multiple groups and Independent Sample-T test was used in comparison of two groups. According to the results obtained; female students' verbal, visual, musical, physical, intrapersonal and naturalistic intelligence profiles are more developed than male students; according to the grade level variable, there was no difference between intelligence profiles. Some other important results; verbal intelligence profiles of students whose main instrument lesson grades are between 60-74 are more developed than those of students between 50-59; piano lesson notes that students with grades 0-49 have more advanced visual intelligence profiles than students with grades 50-74.

Keywords: *Multiple Intelligence Theory, Music Education, Piano, Main Instrument, Gender, Grade.*

1. Giriş

Zekâ kavramı yüzyıllardan beri üzerinde düşünülmüş, tartışılmış ve ölçülmeye çalışılmış bir oluşumdur. Geleneksel ve eskiye yönelik tanımlara bakıldığı vakit, ortak yaklaşımın zekânın bir ya da birkaç faktöre bağlı olarak değerlendirilebildiği ve ölçülebildiği üzerinedir. Örneğin; Problem çözme becerisi, geleneksel zekâ anlayışında da önemli bir unsur olarak değerlendirilse de bir türünün ortaya konulması örneğin bir -senfoni yazmak, bir tablo yapmak, oyun yazmak, bir organizasyon düzenlemek veya yönetmek, bir deney yapmak gibi- buna dâhil edilmez (Kurt, Çinicı & Demir, 2011, s.53).

"Bireyin zekâsının göstergeleri nelerdir?" sorusuna en sık verilen cevaplar; problem çözme, mantığını kullanma ve eleştirel düşünme becerisidir. Bu geleneksel yaklaşım geçmişte bireylerin yeterliklerinin tanınması ve bunlara göre sınıflara ayrılarak uygun eğitim ortamlarının yaratılması gerektiği fikrini doğurmuştu. Eğitimci Paris, Alfred Binet'den bir çocuğun zekâ düzeyini analiz edebilecek bir ölçek istediğinde IQ (Intelligence Quotient) testi doğmuş, bu test sonrasında öğrencileri düşük ya da yüksek zekâ bölümlerine göre sınıflayan ve bu düzeyleri ölçüt

alan, üstün yetenekliler ve özel eğitim sınıfları oluşturulmuştur (Talu, 1999, s.174).

Klasik IQ teorisine göre, zekâ tek ve değişmez bir belirleyicidir. Okulda uygulanan testler, hayatta zekânın çok üstünde ve ötesinde önem taşıyan asıl beceri ve yeteneklerden kopuk, sınırlı bir zekâ kavramına dayanır (Goleman, Çev: Yüksel, 1995/2003, s. 50). Oysa zekâ; kavramlar ve algılar yardımıyla soyut ya da somut nesnelere arasındaki ilişkiyi kavrayabilme, soyut düşünebilme, yargılayabilme ve bu zihinsel işlevleri uyumlu şekilde bir amaca yönelik olarak kullanabilme yeteneğidir.

Günümüzde zekâyâ ilişkin kuramlar, zekânın geliştirilebilecek bir kapasite ya da potansiyel olduğu ve biyolojik temellerinin bulunduğu noktalarında birleşmektedir. Bireyin doğuştan sahip olduğu, kuşaktan kuşağa geçen ve merkez sinir sisteminin işlevlerini kapsayan; deneyim, öğrenme ve çevreden kaynaklanan etkenlerle biçimlenen bir bileşimdir (Çuhadar, 2017, s.4).

Önceleri sadece sayısal ve sözel alandaki yeterlikler zekâ olarak kabul edilirken, daha sonraları zekânın ikili bir alana indirgenemediği, farklı zekâ alanlarının kabul edildiği çoğul bir zekâ tanımı daha çok itibar görmeye başlamıştır (Özden, 2014, s.106). Bu anlayış çerçevesinde 1983 yılında Howard Gardner'ın geliştirip kendi kitabı olan "Frames of Mind: The Theory of Multiple Intelligences" de ortaya koyduğu Çoklu Zekâ Teorisi (ÇZK) dikkat çekmektedir. Bu teoriye göre zekâ, niceliksel verilerle ölçülecek kadar somut ve tek bir etmene bağlı değildir. Zekâ sabit, tek tip, gelişime ve değişime açık olmayan bir kavram değil; aksine bulunduğu sosyal yapıdan etkilenen, birçok tipleri olan, gelişime ve değişime müsait, bireysel bir oluşumdur.

Bir insanda var olan zekâ oluşumunu, tamamen kalıtsal yani doğuştan gelen bir özellik olarak kabul etmek doğru değildir. Dünya üzerinde yaşayan her insan farklıdır, eşsizdir ve yalnız kendine özgü bir insani potansiyele sahiptir. Büyümenin ve gelişmenin insana yüklediği en önemli görevlerden biri de kendi tekliğini ve potansiyelini keşfetmesidir (Duran & Tuğrul, 2003, s.224).

Zekâlar, duyum sistemleriyle denk değildir. Bir zekâ hiçbir zaman tek bir duyum sistemine bağlı olamayacağı gibi, hiçbir duyum sistemi de zekâ olarak ölümsüzleşemez. Zekâlar, doğaları gereği birden fazla duyum sistemine dayanarak kendilerini gerçekleştirir (Gardner, 2004, s.95).

Zekâ bulunulan ortama ve deneyimlere göre şekillenebilir. Çünkü bir birey bazı özellikleri sonradan kazanır. Uygun ortam ve şartlar sağlandığında bir insan müzisyen olabilir. Bir öğrenci matematik öğretmenini çok severse sayısal branşa yönlenebilir (Azar, 2006, s.160).

Özden, (2014, s.111) eski zekâ anlayışıyla yeni zekâ anlayışını şu şekilde karşılaştırmıştır;

Tablo 1. Eski Zekâ ve Yeni Zekâ Anlayışı Arasındaki Farklar

ESKİ ANLAYIŞ	YENİ ANLAYIŞ
✓ Zekâ doğuştan kazanılır, sabittir.	✓ Bir bireyin genetiksel olarak kalıtımla getirdiği zekâ kapasitesi iyileştirilebilir, geliştirilebilir ve geliştirilebilir.
✓ Kalıtımla gelen zekâ değiştirilemez, geliştirilemez	✓ Zekâ, herhangi bir performansta, üründe veya problem çözmede sergilendiğinden, sayısal olarak hesaplanamaz.
✓ Zekâ niceliksel olarak ölçülebilir ve tek bir sayıya indirgenebilir.	✓ Zekâ çoğuldur, çeşitli yollarla sergilenir.
✓ Zekâ tekildir, belli testler ile ölçülebilir	✓ Zekâ, öğrencilere başarılı olmaları için farklı yollar sunar.
✓ Zekâ, öğrencileri belli seviyelere göre sınıflandırmak ve onların gelecekteki başarılarını tahmin etmek için kullanılır	

Çoklu zekâ, yıllar boyu daha çok matematik, mantık ve dil becerileri ile ilgili olarak tanımlanan zekânın, dilsel, matematiksel, görsel, bedensel, müziksel, iletişimsel, içsel ve doğal olarak da tanımlanabileceğinin ortaya konmasıyla tartışılmaya başlanmıştır (Demirel, 1999, s.145).

Gardner, herkeste bu zekâ türlerinden bir miktar bulunduğunu fakat bazı türlerin diğerlerine göre daha baskın bir şekilde kendisini belli ettiğini ifade etmiştir. Yani Gardner'a göre zekâ, tıpkı bir parmak izi gibi kişiye has, öznel ve biricik bir kavramdır. Her bireyin günlük hayatı içerisinde gerek karşılaştığı problemleri çözmede, gerek ortaya bir ürün koyarken gerekse yeni bir şey üzerine odaklanıp onu öğrenmeye ve anlamlandırmaya çalışırken bu 8 zekâ türünden en baskın olanını kullanmakla beraber gerektiği zaman farklı oranlarda da var olan diğer zekâ türlerini de devreye soktuğu Gardner tarafından öne sürülmektedir.

Gardner'a göre zekâ;

1. Gerçek bir problemi çözmek için yetenekler kümesi,
2. Bir veya daha çok kültürde değer verilen bir ürün veya hizmet ortaya koyma yeteneği,
3. Yeni bilgi üretmek için problem keşfetme, çözüme (veya problem yaratma) kapasitesidir (Özden, 2014, s.107).

Gardner'ın ortaya koymuş olduğu çoklu zekâ profilleri şu şekilde kategorilere ayrılmıştır:

1. Sözel-Dilsel Zekâ: Dili hem sözlü hem de yazılı olarak etkin kullanma yeteneğidir. Sözel zekâ kapasitesi yüksek olanlar daha çok okuyarak, konuşarak ve dinleyerek öğrenir. Kavramlarla ve kelimelerle düşünür.

2. Müziksel Zekâ: Müziğin temel bileşenlerine(melodi, ritim, tempo, gürlük, armoni, müzik formları gibi) duyarlık, çalgı çalma, şarkı söyleme ve bestecilik yeteneğidir. Müzik zekâsı yüksek olanlar ritimlerle, melodilerle ve seslerle düşünürler. Şarkı söylemeyi ve enstrüman kullanmayı severler.

3. Mantıksal-Matematiksel Zekâ: Rakamları etkin kullanma ve ortaya çıkan sonuçları iyi bir nedene bağlama yeteneğidir. Mantıksal düşünenler sınıflayarak, sıralayarak ve soyutlayarak öğrenirler. Muhakeme eder, sorgular, ilişkiyel düşünür, sebep-sonuç ilişkisi kurmaya çalışır. Problem çözme ve mantık yürütmeyi ve soru sormayı severler.

4. Uzamsal-Görsel Zekâ: Biçime, şekle, boşluğa, renge ve çizgiye duyarlılıktır. Görsel zekâ kapasitesi yüksek olanlar görselleştirme ve hayal kurma yoluyla düşünürler. Renkleri severler, resim ve renklerle çalışarak öğrenirler.

5. Bedensel-Kinestetik Zekâ: Düşünce ve duyguları ifade etmek için vücudu kullanabilme ve problemleri çözebilme yeteneğidir. Bedensel zekâsı yüksek olanlar dokunarak, tadararak ve koklayarak öğrenirler. Hareketlidirler, yaparak ve yaşayarak daha iyi öğrenirler.

6. Kişisel-Özedönük Zekâ: Bireyin kendisinin kuvvetli ve zayıf yönlerini, ruh halini, niyet ve isteklerini anlayabilmesini ve bunlardan yola çıkarak yaşamını daha etkin bir şekilde devam ettirebilmesi yeteneğidir. İçsel zekâsı yüksek olanlar kendi başlarına, bireysel projelerle ve kendi hızında öğrenir. Konuları kendileri ile ilişkilendirmeyi, kendi düşünme sistemlerinin bir parçası haline getirmeyi isterler.

7. Kişilerarası (Sosyal) Zekâ: Diğer insanların ruh hallerini, duygularını, güdülerini ve niyetlerini, nasıl çalıştıklarını, onlarla nasıl ortaklaşa çalışabileceğini anlayabilme, kişiler arası problemleri ve karışıklıkları çözebilme yeteneğidir. Sosyal düşünenler paylaşarak ve işbirliği yaparak daha iyi öğrenirler. Kendi anlayışlarını oluşturmak için başkalarının nasıl anladığını bilmek isterler. Konuları hayat ile ilişkilendirerek daha iyi öğrenirler.

8. Doğacı Zekâ: Doğayı ve doğada olup bitenleri gözlemlene yeteneğidir. Doğa zekâsı yüksek olanlar daha çok araştırarak, inceleyerek, gözlem yaparak öğrenirler. Konuşmalarında bol bol doğal hayattan örnekler verirler (Gardner, 2004; Özden, 2014).

Tüm bu anlatılanlar çerçevesinde zekâ kavramı, Çoklu Zekâ Kuramı ile yeni bir içerik ve anlam kazanmış, sadece dil ve matematik becerisini ortaya koyan zekâ türlerinin olmadığı, bu türleri destekleyen ya da baskın olarak değerlendirilebilecek farklı zekâ türlerinin de var olduğu ve dikkate alınması gerekliliği geçerlilik kazanmaya başlamıştır. Bu yeni

anlayış, eğitim bilimlerini kapsayan alanları da derinden etkilemiş ve yeniden yapılandırma gereksinimini doğurmuş ve bu yapılandırmayla ilgili dikkate alınacak önemli çalışmalar yapılmaya başlanmıştır.

Bu çalışmada değişkenler olarak Bireysel Çalgı ve Piyano derslerindeki başarı durumunun seçilmesindeki etken; müzik öğretmeni adaylarının meslek yaşantılarında ihtiyaç duyacakları alan uygulamalarında en çok ihtiyaç duyacakları mesleki donanımlarından en önemlileri olmalarıdır.

Piyano, güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dallarında yürütülen alan derslerinin hemen hemen hepsini besleyen, destekleyen, pekiştiren ve bu derslerin çalışılması aşamasında vazgeçilmez bir yardımcı pozisyonundadır. Solfej eğitiminden, armoni eğitimine, ses eğitiminden okul parçalarına dâğırcık oluşturma ve bu parçaları eşliklendirmeye kadar bir müzik öğretmeni için en gerekli donanımların oluşturulmasında en temel ve en önemli yardımcıdır (Pirgon, 2009:1).

Bireysel çalgı, öğretmen adaylarına temel ve teknik bütün davranışların kazandırılarak, “nitelikli müzik öğretmeni yetiştirme”nin gerekleri doğrultusunda, hem çalgı çalabilme hem de öğretebilme donanımının sağlanması bakımından oldukça önemlidir (Yalçınkaya, Eldemir ve Sönmezöz, 2014:1585).

Tüm bu anlatılanlar çerçevesinde çalışmanın amacı; Necmettin Erbakan Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı öğrencilerinin çoklu zekâ profillerinin; öğrencilerin sınıf, cinsiyet; piyano ve bireysel çalgı dersleri başarı durumu değişkenlerine göre karşılaştırılmasıdır.

2. Yöntem

2.1. Araştırma Grubu

Araştırmaya, Necmettin Erbakan Üniversitesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Anabilim Dalı’nda okumakta olan 75 kız, 31 erkek öğrenci olmak üzere toplam 106 öğrenci katılmıştır.

2.2. Veri Toplama Araçları

2.2.1. Çoklu Zekâ Alanlarını Değerlendirme (ÇZAD) Ölçeği

Armstrong tarafından 1994 yılında geliştirilen bu ölçek, Özden (1997) tarafından geçerlilik ve güvenilirliği hesaplanarak Türkçeye çevrilmiştir. Ölçek 80 maddeden oluşmuş olup 5’li likert tipi bir ölçme aracıdır. Ölçekteki her bir madde için ‘Hiç uygun değil’, ‘Çok az uygun’, ‘Kısmen uygun’, ‘Oldukça uygun’ ve ‘Tamamen uygun’ şeklinde seçenekler sunulmuştur. Puanlama aşamasında ise, ‘Hiç uygun değil’ seçeneği ise 0 puan, ‘Çok az uygun’ seçeneği 1 puan, ‘Kısmen uygun’ seçeneği 2 puan, ‘Oldukça uygun’ seçeneği 3 puan, ‘Tamamen uygun’ seçeneği ise 4 puan olarak belirlenmiştir. Elde edilen

puanların karşılığı Tablo 2’de gösterilmiştir. ÇZAD Ölçeği sorularının zekâlara göre dağılımı ise Tablo 3’de yer almaktadır.

Tablo 2. Çoklu Zekâ Alanının Gelişim Durumuna Karşılık Gelen Puanlar

Zekâ Alanının Gelişim Durumu	Karşılık Gelen Puan
Gelişmemiş	0-10
Biraz	11-20
Orta Düzey	21-30
Gelişmiş	31-40
Çok Gelişmiş	41-50

Tablo 3. ÇZAD Ölçeği Sorularının Zekâ Alanlarına Göre Dağılımı

Zekâ Alanları	Soru Numaraları
Sözel Zekâ	1, 9, 17, 25, 33, 41, 49, 57, 65, 73
Mantıksal Zekâ	2, 10, 18, 26, 34, 42, 50, 58, 66, 74
Görsel Zekâ	3, 11, 19, 27, 35, 43, 51, 59, 67, 75
Bedensel Zekâ	4, 12, 20, 28, 36, 44, 52, 60, 68, 76
Doğacı Zekâ	5, 13, 21, 29, 37, 45, 53, 61, 69, 77
Müziksel Zekâ	6, 14, 22, 30, 38, 46, 54, 62, 70, 78
Sosyal Zekâ	7, 15, 23, 31, 39, 47, 55, 63, 71, 79
İçsel Zekâ	8, 16, 24, 32, 40, 48, 56, 64, 72, 80

2.2.2. Görüşme Formu

Çalışmada araştırılmak istenen değişkenleri elde etmek için, araştırmacı tarafından yapılandırılmış görüşme formu hazırlanmıştır. Bu formda öğrencilerden; cinsiyet, sınıf, bireysel çalgı ve piyano dersi sınav puanları ile ilgili bilgiler istenmiştir.

2.3. Verilerin Analizi

Araştırmada elde edilen verilerin normal dağılım gösterip göstermediğini ölçmek için One-Sample Kolmogorov-Smirnov testi uygulanmış ve elde edilen sonuçlarda Skewness ve Kurtosis değerlerinin “-1.5-+1.5” arasında çıkması neticesinde verilerin normal dağılımda oldukları görülmüştür. Bu nedenle verilerin analizinde parametrik testlerin kullanılmasına karar verilmiştir. Öğrencilerin cinsiyet değişkenlerine göre çoklu zekâ profillerinin karşılaştırılmasında Independent Sample t-testi kullanılmış; sınıf değişkeni, bireysel çalgı ve piyano dersi başarı puanları ile çoklu zekâ profillerinin karşılaştırılmasında ise One Way ANOVA testi kullanılmıştır.

Bireysel çalgı dersi başarı puanlarının çoklu zekâ profilleri ile karşılaştırılmasında, FF-FD (0-49) arası not alan öğrenci sayısı 1 adet olduğundan dolayı, analiz sonucunda ortaya çıkacak olan verilerin doğruluğu açısından sorun yaratacağı görüldüğü için değerlendirmeye katılmamıştır.

Çoklu gruplarda farkın kaynağı Tukey testi kullanılarak analiz edilmiştir. Araştırmanın verileri SPSS 22 paket program kullanılarak çözümlenmiştir.

3. Bulgular

3.1. Öğrencilerin Cinsiyet Değişkenine Göre Çoklu Zekâ Profillerinin Karşılaştırılması

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet değişkenine göre çoklu zekâ profillerinin karşılaştırılmasına ilişkin t-testi bulguları Tablo 4’de sunulmuştur.

Tablo 4. Cinsiyet Değişkenine Göre Çoklu Zekâ Profillerinin Karşılaştırılmasına İlişkin T-Testi Bulguları

Çoklu Zekâ Profilleri	Gruplar	n	x	ss	t	p
Sözel	Kız	75	35.04	6.2	3.05	.003*
	Erkek	31	31.1	5.9		
Mantıksal	Kız	75	34.7	6.1	1.2	.204
	Erkek	31	33.1	5.9		
Görsel	Kız	75	36.2	6.1	2.9	.005*
	Erkek	31	32.3	6.1		
Müziksel	Kız	75	41.3	6.5	4.3	.000*
	Erkek	31	34.8	7.01		
Bedensel	Kız	75	35.3	6.7	2.3	.02*
	Erkek	31	32.2	5.9		
Sosyal	Kız	75	33.7	6.08	1.3	.184
	Erkek	31	31.8	6.7		
Benlik	Kız	75	37.2	5.8	2.9	.005*
	Erkek	31	33.5	5.8		
Doğa	Kız	75	37.9	7.3	3.4	.001*
	Erkek	31	32.8	6.7		

*p<.05

Cinsiyet değişkeni açısından elde edilen veriler incelendiğinde öğrencilerin, sözel zekâ, görsel zekâ, müziksel zekâ, bedensel zekâ, benlik zekâ ve doğa zekâsı profilleri puanlarında kız öğrenciler lehine anlamlı bir fark bulunmuş; mantıksal zekâ ve sosyal zekâ alanlarında ise anlamlı bir fark bulunamamıştır.

3.2. Öğrencilerin Sınıf Değişkenine Göre Çoklu Zekâ Profillerinin Karşılaştırılması

Araştırmaya katılan öğrencilerin sınıf değişkenine göre çoklu zekâ profillerinin karşılaştırılmasına ilişkin ANOVA testi bulguları Tablo 5’de sunulmuştur.

Tablo 5. Sınıf Değişkenine Göre Çoklu Zekâ Profillerinin Karşılaştırılmasına İlişkin ANOVA Testi Bulguları

Puan	Gruplar	n	x	ss	f	p
Sözel	1.sınıf	29	34.4	6.4	.566	.635
	2.sınıf	30	33.1	6.9		
	3.sınıf	24	33.1	6.5		
	4.sınıf	23	35.0	5.5		
Mantıksal	1.sınıf	29	34.7	7.2	.111	.954
	2.sınıf	30	33.8	5.6		
	3.sınıf	24	34.3	6.2		
	4.sınıf	23	34.2	5.3		
Görsel	1.sınıf	29	35.3	7.1	.059	.981
	2.sınıf	30	35.0	6.8		
	3.sınıf	24	35.4	5.5		
	4.sınıf	23	34.7	5.8		
Müziksel	1.sınıf	29	40.2	8.1	1.017	.388
	2.sınıf	30	37.6	8.0		
	3.sınıf	24	39.3	5.8		
	4.sınıf	23	40.8	6.3		
Bedensel	1.sınıf	29	35.4	7.2	.476	.700
	2.sınıf	30	34.6	6.6		
	3.sınıf	24	34.1	6.09		
	4.sınıf	23	33.3	6.4		
Sosyal	1.sınıf	29	33.9	6.6	.265	.851
	2.sınıf	30	33.3	7.1		
	3.sınıf	24	32.6	5.1		
	4.sınıf	23	32.5	6.1		
Benlik	1.sınıf	29	35.3	6.8	.867	.461
	2.sınıf	30	35.4	5.9		
	3.sınıf	24	37.7	5.2		
	4.sınıf	23	36.3	6.0		
Doğa	1.sınıf	29	37.2	8.5	.207	.108
	2.sınıf	30	34.0	8.0		
	3.sınıf	24	36.1	5.6		
	4.sınıf	23	38.9	6.6		

* $p < .05$

Sınıf değişkeni açısından elde edilen veriler incelendiğinde öğrencilerin zekâ profilleri puanlarında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

3.3. Öğrencilerin Bireysel Çalgı Dersi Başarı Puanı Değişkenine Göre Çoklu Zekâ Profillerinin Karşılaştırılması

Araştırmaya katılan öğrencilerin bireysel çalgı dersi başarı puanı değişkenine göre çoklu zekâ profillerinin karşılaştırılmasına ilişkin ANOVA testi bulguları Tablo 6'da sunulmuştur.

Tablo 6. Bireysel Çalgı Dersi Başarı Puanı Değişkenine Göre Çoklu Zekâ Profillerinin Karşılaştırılmasına İlişkin ANOVA Testi Bulguları

Puan	Gruplar	n	x	ss	f	p
Sözel	AA	42	35.0	6.9	2.831	.042
	BA-BB	36	32.2	6.6		
	CB-CC	16	36.3	3.1		
	DC-DD	11	31.0	5.5		
Mantıksal	AA	42	34.9	6.2	1.886	.137
	BA-BB	36	33.3	6.8		
	CB-CC	16	36.6	4.7		
	DC-DD	11	31.8	4.0		
Görsel	AA	42	35.1	6.9	1.119	.345
	BA-BB	36	34.6	6.8		
	CB-CC	16	37.6	4.5		
	DC-DD	11	33.5	3.9		
Müziksel	AA	42	39.9	7.1	3.325	.023*
	BA-BB	36	37.0	8.2		
	CB-CC	16	43.6	4.1		
	DC-DD	11	38.6	5.9		
Bedensel	AA	42	34.0	7.2	1.655	.182
	BA-BB	36	33.9	6.9		
	CB-CC	16	37.7	4.5		
	DC-DD	11	33.0	4.7		
Sosyal	AA	42	33.9	6.9	1.591	.196
	BA-BB	36	32.0	6.7		
	CB-CC	16	35.0	3.9		
	DC-DD	11	30.7	3.7		
Benlik	AA	42	36.1	6.4	.130	.942
	BA-BB	36	36.0	7.3		
	CB-CC	16	36.7	3.5		
	DC-DD	11	35.2	2.6		
Doğa	AA	42	36.6	8.3	2.519	.062
	BA-BB	36	34.5	7.5		
	CB-CC	16	40.6	4.2		
	DC-DD	11	36.5	6.4		

*p<.05

Bireysel çalgı dersi başarı değişkeni açısından elde edilen veriler incelendiğinde CB-CC (60-74) arası notları olan öğrencilerin sözel zekâ profilleri ile DC-DD (50-59) arası notları olan öğrencilerin sözel zekâ profilleri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. CB-CC (60-74) arası notları olan öğrencilerin sözel zekâ profillerinin, DC-DD (50-59) arası notları olan öğrencilerin sözel zekâ profillerine göre daha gelişmiş olduğu görülmektedir.

CB-CC (60-74) arası notları olan öğrencilerin müziksel zekâ profilleri ile, BA-BB (75-89) arası notları olan öğrencilerin müziksel zekâ profilleri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. CB-CC (60-74) arası notları olan öğrencilerin müziksel zekâ profillerinin, BA-BB (75-89) arası notları olan öğrencilerin müziksel zekâ profillerine göre daha gelişmiş olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin diğer zekâ profilleri puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

3.4. Öğrencilerin Piyano Dersi Başarı Puanı Değişkenine Göre Çoklu Zekâ Profillerinin Karşılaştırılması

Araştırmaya katılan öğrencilerin piyano dersi başarı puanı değişkenine göre çoklu zekâ profillerinin karşılaştırılmasına ilişkin ANOVA testi bulguları Tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7. Piyano Dersi Başarı Puanı Değişkenine Göre Çoklu Zekâ Profillerinin Karşılaştırılmasına İlişkin ANOVA Testi Bulguları

Puan	Gruplar	<i>n</i>	<i>x</i>	<i>ss</i>	<i>f</i>	<i>p</i>
Sözel	AA	20	35.0	5.9	3.031	.021*
	BA-BB	32	33.0	5.6		
	CB-CC	31	34.0	6.8		
	DC-DD	7	27.3	6.5		
	FF-FD	16	36.7	5.7		
Mantıksal	AA	20	35.4	3.8	4.622	.002*
	BA-BB	32	34.8	6.7		
	CB-CC	31	31.9	6.1		
	DC-DD	7	29.8	7.3		
	FF-FD	16	38.3	3.6		
Görsel	AA	20	35.2	5.03	4.082	.004*
	BA-BB	32	34.6	6.7		
	CB-CC	31	34.4	5.9		
	DC-DD5	7	29.4	7.5		
	FF-FD	16	39.7	4.7		
Müziksel	AA	20	40.2	6.1	.891	.472
	BA-BB	32	38.5	7.5		
	CB-CC	31	38.7	7.7		
	DC-DD	7	37.4	8.4		
	FF-FD	16	42.06	7.1		

Bedensel	AA	20	34.7	5.04	2.158	.079
	BA-BB	32	33.7	6.1		
	CB-CC	31	33.6	5.9		
	DC-DD	7	31.4	8.9		
	FF-FD	16	38.5	8.2		
Sosyal	AA	20	32.5	6.7	2.414	.054
	BA-BB	32	31.9	6.4		
	CB-CC	31	34.1	5.3		
	DC-DD	7	29.1	8.3		
	FF-FD	16	36.3	5.1		
Benlik	AA	20	36.7	4.9	1.854	.124
	BA-BB	32	35.5	6.08		
	CB-CC	31	35.6	5.6		
	DC-DD	7	32.2	8.8		
	FF-FD	16	39.0	6.04		
Doğa	AA	20	37.4	7.3	1.385	.245
	BA-BB	32	35.0	7.6		
	CB-CC	31	35.8	7.5		
	DC-DD	7	35.1	9.6		
	FF-FD	16	40.0	6.1		

* $p < .05$

Piyano dersi başarı değişkeni açısından elde edilen veriler incelendiğinde FF-FD (0-49) arası notları olan öğrencilerin sözel zekâ profilleri ile DC-DD (50-59) arası notları olan öğrencilerin sözel zekâ profilleri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. FF-FD (0-49) arası notları olan öğrencilerin sözel zekâ profillerinin, DC-DD (50-59) arası notları olan öğrencilerin sözel zekâ profillerine göre daha gelişmiş olduğu görülmektedir.

FF-FD (0-49) arası notları olan öğrencilerin mantıksal zekâ profilleri ile CB-CC (60-74) ve DC-DD (50-59) arası notları olan öğrencilerin mantıksal zekâ profilleri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. FF-FD (0-49) arası notları olan öğrencilerin mantıksal zekâ profillerinin, CB-CC (60-74) ve DC-DD (50-59) arası notları olan öğrencilerin mantıksal zekâ profillerine göre daha gelişmiş olduğu görülmektedir.

FF-FD (0-49) arası notları olan öğrencilerin görsel zekâ profilleri ile CB-CC (60-74) ve DC-DD (50-59) arası notları olan öğrencilerin görsel zekâ profilleri arasında anlamlı bir fark bulunmuştur. FF-FD (0-49) arası notları olan öğrencilerin görsel zekâ profillerinin, CB-CC (60-74) ve DC-DD (50-59) arası notları olan öğrencilerin görsel zekâ profillerine göre daha gelişmiş olduğu görülmektedir.

Öğrencilerin diğer zekâ profilleri puanları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır.

4. Sonuç ve Tartışma

Yapılan çalışmada, cinsiyet değişkeni açısından elde edilen veriler incelendiğinde kız öğrencilerin, sözel zekâ, görsel zekâ, müziksel zekâ, bedensel zekâ, benlik zekâ ve doğa zekâsı profillerinde erkek öğrencilere göre daha gelişmiş oldukları; mantıksal ve sözel zekâ profillerinde ise eşit düzeyde oldukları görülmektedir. Literatüre bakıldığında örneğin Fumham, Fong ve Martin (1999) üniversite öğrencileri ile yaptıkları çalışmada, erkek öğrencilerin mantıksal, görsel ve bedensel zekâ profillerinde kız öğrencilere göre daha gelişmiş olduklarını görmüşlerdir. Dalkıran'ın (2017) yapmış olduğu çalışmasında ise, müzik eğitimi öğrencilerinin bedensel zekâ, kişisel zekâ, içsel zekâ, mantıksal zekâ, müziksel zekâ, doğacı zekâ, sözel zekâ ve görsek zekâ profilleri cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir farklılık göstermezken, sosyal zekâ profilinin cinsiyet değişkenine göre kız öğrenciler lehine anlamlı farklılık gösterdiği tespit edilmiştir. Kurt, Çinici ve Demir'in (2011) yaptıkları çalışmada ise, üç farklı sınıf şubesinden iki şubedeki kız ve erkek öğrenciler arasında zekâ profilleri açısından anlamlı bir fark bulunmazken, üçüncü şubedeki öğrencilerde ise sosyal zekâ profilinde kız öğrencilerin erkek öğrencilere göre daha gelişmiş oldukları görülmüştür. Gürçay ve Eryılmaz'ın (2002), Azar'ın (2006), Berkant ve Ekici'nin (2007) yapmış oldukları çalışmalarında, bütün zekâ profillerinde cinsiyet değişkeni açısından herhangi bir farklılık bulunmadığını tespit etmişlerdir. Nasser, Singhal ve Abouchedid (2008) yaptıkları çalışmada kadınların içsel ve sözel zekâ profillerinin erkeklere oranla daha gelişmiş olduğu sonucunu elde etmişlerdir. Doğan ve Alkış (2007) yapmış oldukları çalışmalarında mantıksal/matematikselsel zekâ, bedensel zekâ ve doğa zekâsı profillerinde erkekler lehine anlamlı bir fark bulmuşlardır. Yapılan çalışmalarda görüldüğü üzere cinsiyet değişkeni açısından ortaya çıkan sonuçların hemen hemen her oldukça farklılık gösterdiği görülmektedir.

Yapılan çalışmada sınıf değişkeni açısından elde edilen veriler incelendiğinde öğrencilerin bütün zekâ profillerindeki puanlarında herhangi bir fark bulunamamıştır. Harms (1998) tarafından yapılan çalışmanın sonucu da yapılan çalışmayı destekler niteliktedir. Bu çalışmaya göre, öğrencilerin farklı sınıf düzeylerinde olmasının çoklu zekâ profilleri arasında herhangi bir fark yaratmadığı görülmüştür.

Yapılan çalışmada bireysel çalgı dersi başarı değişkeni açısından elde edilen veriler incelendiğinde CB-CC (60-74) arası notları olan öğrencilerin sözel zekâ profillerinin, DC-DD (50-59) arası notları olan öğrencilerin sözel zekâ profillerine göre daha gelişmiş olduğu; CB-CC (60-74) arası notları olan öğrencilerin müziksel zekâ profillerinin, BA-BB (75-89) arası notları olan öğrencilerin müziksel zekâ profillerine göre daha gelişmiş olduğu görülmüştür.

Yapılan litaretür taramasında çoklu zekâ kuramındaki zekâ profilleri ve bireysel çalgı dersi başarısı arasındaki ilişki ile ilgili çalışmalara rastlanamamıştır.

Yapılan çalışmada piyano dersi başarı değişkeni açısından elde edilen veriler incelendiğinde FF-FD (0-49) arası notları olan öğrencilerin sözel zekâ profillerinin, DC-DD (50-59) arası notları olan öğrencilerin sözel zekâ profillerine göre daha gelişmiş olduğu;

FF-FD (0-49) arası notları olan öğrencilerin mantıksal zekâ profillerinin, CB-CC (60-74) ve DC-DD (50-59) arası notları olan öğrencilerin mantıksal zekâ profillerine göre daha gelişmiş olduğu; FF-FD (0-49) arası notları olan öğrencilerin görsel zekâ profillerinin, CB-CC (60-74) ve DC-DD (50-59) arası notları olan öğrencilerin görsel zekâ profillerine göre daha gelişmiş olduğu görülmüştür.

Yapılan litaretür taramasında çoklu zekâ kuramındaki zekâ profilleri ve piyano dersi başarısı arasındaki ilişki ile ilgili çalışmalara rastlanamamıştır.

Kaynakça

- Armstrong, T. (1994b). *Educational leadership*. USA Alexandria: ASCD Publishing.
- Azar, A. (2006). Lisede seçilen alan ve ÖSS alan puanları ile çoklu zekâ profilleri arasındaki ilişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*. Bahar, 46, 157-174.
- Berkant, G.H., ve Ekici, G. (2007). Sınıf öğretmeni adaylarının fen öğretiminde öğretmen öz-yeterlik inanç düzeyleri ile zekâ türleri arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 16(1), 113-132.
- Çuhadar, H.C. (2017). Müziksel zekâ. *ÇÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 26(3), 1-12.
- Dalkıran, E. (2017). Müzik eğitimi ve resim eğitimi öğrencilerinin çoklu zekâ alanlarının bazı değişkenlere göre karşılaştırılması. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*. 9(22), 225-234.
- Demirel, Ö. (1995). *Öğretme sanatı*. Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Doğan, Y., ve Alkış, S. (2007). Sınıf öğretmeni adaylarının sosyal bilgiler derslerinde çoklu zekâ alanlarını kullanabilmelerine yönelik görüşleri. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 20(2), 327-339.
- Fumham, A., Fong, G., ve Martin, F. (1999). Sex and cross-cultural differences in the estimated multifaceted intelligence quotient score for self, parents, and siblings. *Personality and Individual Differences*. 26, 1025-1034.
- Gardner, H. (2004). *Zihin çerçeveleri, çoklu zekâ kuramı*. İstanbul: Alfa Basım Yayım Dağıtım.
- Goleman, D. (2003). *Duyusal zekâ*. (24. Baskı). (Çev. Seçkin Yüksel, B.), İstanbul: Varlık Yayınları. (Eserin orijinali 1995'de yayımlandı).
- Gürçay, D., ve Eryılmaz, A. (2002). Lise 1. sınıf öğrencilerinin çoklu zekâ alanlarının tespiti ve fizik eğitimi üzerine etkileri. Web:http://www.old.fedu.metu.edu.tr/ufbmek5/netscape/b_kitabi/PDF/Fizik/Bildiri/t114DD.pdf adresinden 22 Kasım 2019 tarihinde alınmıştır.
- Harms, G.D. (1998). Self-perceptions of multiple intelligences among selected third, seventh, and eleventh-grade students in South Dakota. *Dissertation Abstracts International*. 59(8), 2850.

- Kurt, M., Çinici, A., ve Demir, Y. (2011). Dokuzuncu sınıf öğrencilerinin çoklu zekâ kuramına göre zekâ alanları ile biyoloji dersine yönelik akademik başarıları ve cinsiyetleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*. 3, 51-68.
- Nasser, R., Singhal, S., ve Abouchedid, K. (2008). Gender differences on self-estimates of multiple intelligences: a comparison between Indian and Lebanese Youth. *Journal of Social Sciences*. 16(3), 235-243.
- Özden, Y. (2014). *Öğrenme ve öğretme*. Ankara: Pegem Akademi.
- Pirgon, Y. (2009). *Piyano eğitiminde karşılaşılan teknik güçlüklerin aşılmasına yönelik bir uygulama*. Yayımlanmamış doktora tezi, Konya: Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Talu, N. (1999). Çoklu zekâ kuramı ve eğitime yansımaları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 5, 64-72.
- Tuğrul, B., ve Duran, E. (2003). Her çocuk başarılı olmak için bir şansa sahiptir: zekânın çok boyutluluğu çoklu zekâ kuramı. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 24, 224-233.
- Yalçınkaya, B., Eldemir, C., ve Sönmezöz, F. (2014). Müzik öğretmeni adaylarının bireysel çalgı dersine yönelik tutumlarının değerlendirilmesi. *Turkish Studies - International Periodical for The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic*. 9(2), 1583-1595.

